

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen

Cluster 9

Grondvogels

Orde Galliformes, Gruiformes
en Turniciformes

2021
Document 2021 DE&W 50

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:
Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)
Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Callipepla californica* – Californische kuifkwartel
Foto: © Pieter van den Hooven

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 9.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 9

Grondvogels

Orde: Galliformes

Algemene houderijrichtlijn m.b.t. grondvogels 5

Familie: Ordontophoridae = kwartel van de Nieuwe Wereld

Geslacht Callipepla

Callipepla californica Californische kuifkwartel 12

Geslacht Colinus

Colinus virginianus Virginische boomkwartel 18

Geslacht Oreontyx

Oreontyx pictus Bergkuifkwartel 24

Familie: Phasianidae = fazantachtigen

Geslacht Cortunix

Corunix delegorguel Harlekijnkwartel 30

Geslacht Perdicula

Perdicula asiatica Frankolijnkwartel 36

Geslacht Perdix

Perdix perdix Europese patrijs 42

Geslacht Rollulus

Rollulus roulroul Roulroul 49

Geslacht Synoicus

Synoicus chinensis Chinese dwergkwartel 55

Orde: Gruiformes

Familie: Rallidae = rallen , koekoeken en waterhoenders

Geslacht Crex

Crex crex Kwartelkoning 61

Orde: Turniciformes

Familie: Turnicidae = vechtkwartel

Geslacht Turnix

Turnix tanki Geelpoot zwartborstvechtkwartel 67

Bijlage A:

Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 9, 73

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Algemene Houderijrichtlijn

Grondvogels

Cluster 9

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor grondvogels.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels iet wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024

De lettercode b.v. O heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld.

De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is.

Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 9.

Documentnummer 2020 DE&W 50

Taxonomie

In cluster 9 zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Galliformes, Phasianidae, Gruiformes en Turniciformes.

Cluster 9

Orde Galliformes

Familie	Geslacht	Soort
Ordontophoridae	Callipepla	1 soort
	Colinus	1 soort
	Oreontyx	1 soort
Phasianidae	Cortunix	1 soort

Perdicula	1 soort
Perdix	1 soort
Rollulus	1 soort
Synoicus	1 soort

Orde Gruiformes

Rallidae	Crex	1 soort
----------	------	---------

Orde Turniciformes

Turnicidae	Turnix	1 soort
------------	--------	---------

Land van herkomst

Grondvogels komen voor in verschillende werelddelen

Dit wordt in de afzonderlijke houderijrichtlijnen aangegeven.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.
- met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een grondvogel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Aviaire Influenza: grondvogels kunnen gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor grondvogels.

Grondvogels kunnen als koppel goed gehouden worden in een ruime volière met een droge bodem en daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok. In de volière moet veel beplanting en beschutting aanwezig zijn.

De vogels zijn echte grondvogels, ze slapen of rusten in bomen en struiken. De zitstokken moeten dan ook tenminste 20 mm dik zijn. Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een droge volière en een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Voor grondvogels is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

Vooraf kwartels zijn vrij druk en kunnen niet met kleine zangvogels in dezelfde ruimte gehouden worden. Samen met grote duivensoorten of grote parkieten geeft geen problemen.

Het fokken met grondvogels

Grondvogels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half april / mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt 8 - 20 eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De natuurbroed heeft de voorkeur. De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in een broedmachine. De jonge kuikens moeten dan geplaatst worden onder een warmtelamp.

De broedtijd bedraagt ongeveer 21 - 23 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen

gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Voeding, drinken en badwater.

Grondvogels zijn zaadeters.

Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn.

Een goede mengeling voor tropische duiven met een ruimte sortering aan verschillende zaden en groenten is voor deze kwartelsoort een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer. Ook kunnen beperkt meelwormen gevoerd worden.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

De vogels nemen graag een zandbad. Dit kan aangeboden in een zware ondiepe schaal.

Regelmatig moet het zand ververscht worden.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Grondvogels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

Inheemse grondvogels moeten als beschermde inheemse vogels voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone. Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt..

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

De uitgever van deze ringen dient een administratie bij te houden waaruit blijkt aan wie dergelijke ringen zijn afgegeven.

De geadviseerde ringmaat verschilt per soort.

In de houderijrichtlijn per grondvogelsoort wordt deze ringmaat afzonderlijk aangegeven.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is.

Aanschaf.

De aanschaf van grondvogels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij uitheemse duiven is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of uitheemse duiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Allard Noorman, fokker van uitheemse duiven .

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen NBvV Grondvogels gereviseerd 2020.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Californische kuifkwartel

2021, versie 1.2

NBvV code O. 33.008.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = hoenderachtigen
Familie: Odontophoridae
Geslacht: Callipepla

Soort: **Callipepla californica californica**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vier ondersoorten :
Callipepla c. brunnensens
Callipepla c. canfieldae
Callipepla c. catalinensis
Callipepla c. achrustera

Land van herkomst:

Canada; Mexico; United States

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en droge gebieden met lage struiken tot een hoogte van 1200 m..

Beschrijving vogel:

De grootte van de kwartel is 25 cm

Er is een kleurverschil op volwassen leeftijd tussen de haan en de hen.

De haan:

De snavel is kort en zwart. De oogring en de pupil is zwart.

De kuif staat op het voorhoofd en is aan de basis smal en loopt naar voren breder uit in een druppelvorm. De kuifbevedering is zwart.

De kruin is tot in de nek zwart. Vanaf de kuifinplant loopt een witte wenkbrauwstreep in de richting van de oorstreek.

Vanachter het oog loopt een witte streep om de wangstreek richting onderzijde keelbevedering. De wangstreek is zwart en gaat over in de keel. De overgang van de nek naar de rug is grijs. De rugmantel en de stuitbevedering zijn blauwgrijs.

De keel is zwart. De bevedering van de hals en nek zijn omzoomd met een lichte gele tekening wat een geschubd effect geeft. Deze tekening zet zich door in de buik, flanken en onderlichaam.

E vleugelpennen zijn blauwgrijs. De staartpennen zijn kort en iets lichter van kleur dan de vleugelpennen.

De pootkleur is donker hoornkleurig.

De hen:

De hen heeft een kleinere kuif met een bruingrijze kleur.

Op de kop ontbreekt de witte streeptekening.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2016 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Californische kuifkwartel**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Californische kuifkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Aviaire Influenza: De Californische kuifkwartel kan gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Californische kuifkwartel

De Californische kuifkwartel kan als koppel goed gehouden worden in een ruime volière met een droge bodem en daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok. In de volière moet veel beplanting en beschutting aanwezig zijn.

De vogels zijn echte grondvogels, ze slapen of rusten in bomen en struiken. De zitstokken moeten dan ook tenminste 20 mm dik zijn. Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een droge volière en een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Californische kuifkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

De kwartels zijn vrij druk en kunnen niet met kleine zangvogels in dezelfde ruimte gehouden worden. Samen met grote duivensoorten of grote parkieten geeft geen problemen.

Het fokken met de Californische kuifkwartel.

Californische kuifkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half april / mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt 8 - 20 eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De natuurbroed heeft de voorkeur. De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in

een broedmachine. De jonge kuikens moeten dan geplaatst worden onder een warmtelamp.

De broedtijd bedraagt ongeveer 21 - 23 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren

onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen

gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, november 1974, blz. 492 e.v.

Maandblad Onze Vogels, juni 1955, blz. 159 e.v.

Maandblad Onze Vogels, oktober 1983, blz. 423

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Californische kuifkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede mengeling voor tropische duiven met een ruimte sortering aan verschillende zaden en groenten is voor deze kwartelsoort een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer. Ook kunnen beperkt meelwormen gevoerd worden.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

De vogels nemen graag een zandbad. Dit kan aangeboden in een zware ondiepe schaal. Regelmatig moet het zand ververscht worden.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Californische kuifkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Californische kuifkwartel is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Californische kuifkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Californische kuifkwartels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Californische kuifkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Californische kuifkwartels enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

Standaardeisen voor Grondvogels, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, uitgave 2003 – 2020, blz. 8.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links.

BirdLife International. 2016. *Callipepla californica*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22679603A92821143.<www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = hoenderachtigen
Familie: Odontophoridae
Geslacht: Colinus

Soort: **Colinus virginianus virginianus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn meer dan 20 ondersoorten :

Land van herkomst:

Canada; Cuba; Guatemala; Mexico; United States

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en droge gebieden met lage struiken tot een hoogte van 1200 m..

Beschrijving vogel:

De Virginische boomkwartel heeft als synoniem: Bobwhite.

De grootte van de kwartel is 25 cm.

Er is een kleurverschil op volwassen leeftijd tussen de haan en de hen.

De haan:

De snavel is kort en zwart. De oogring is wit en de pupil is zwart.

De kruin is zwart. Vanaf de snavelbasis loopt een brede witte wenkbrauwstreep tot in de nek.

De oor- en wangstreek is zwart. De rugmantel is zwartbruin met lichte omzoming.

De keel is wit. De borst is lichtbruin en loopt over in een witte buik en onderlichaam met een donkere omzoming van de bevedering.

De vleugel dekveren zijn bruin en onregelmatig omzoomd. De korte staartpennen zijn grijs.

De poten zijn licht van kleur met donkere nagels. .

De hen:

De hen heeft een geelbruine wenkbrauwstreep.

De keelbevedering is lichtbruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened ver 3.1, 2016 = kwetsbaar

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Virginische boomkwartel** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Virginische boomkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Aviaire Influenza: De Virginische boomkwartel kan gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Virginische boomkwartel

De Virginische boomkwartel kan als haan met meerdere hennen goed gehouden worden in een ruime volière met een droge bodem en daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok. In de volière moet veel beplanting en beschutting aanwezig zijn.

De vogels zijn echte grondvogels, ze slapen of rusten in bomen en struiken. De zitstokken moeten dan ook tenminste 20 mm dik zijn. Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een droge volière en een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Virginische boomkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

De kwartels zijn vrij druk en kunnen niet met kleine zangvogels in dezelfde ruimte gehouden worden. Samen met grote duivensoorten of grote parkieten geeft geen problemen.

Het fokken met de Virginische boomkwartel.

Virginische boomkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half april / mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt 8 - 15 eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De natuurbroed heeft de voorkeur. De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in een broedmachine. De jonge kuikentjes moeten dan wel onder een warmtelamp worden gebracht.

De broedtijd bedraagt ongeveer 21 - 23 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, november 1981, blz. 487 e.v.

Maandblad Onze Vogels, augustus 2006, blz. 257 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast komen een aantal kleurmutaties voor die erfelijk vastgelegd zijn.

Voeding, drinken en badwater.

De Virginische boomkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede mengeling voor tropische duiven met een ruimte sortering aan verschillende zaden en groenten is voor deze kwartelsoort een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer. Ook kunnen beperkt meelwormen gevoerd worden.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering.

Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièeres en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volièeres kan badwater worden vertrekt in ondiepe open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Virginische boomkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klappkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Virginische boomkwartel is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Virginische boomkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Virginische boomkwartel als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Virginische boomkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Virginische boomkwartels enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Grondvogels, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, uitgave 2003 – 2020, blz. 19.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hooy, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links.

BirdLife International. 2016. *Colinus virginianus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22728956A95000808 <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Bergkuifkwartel

2021, versie 1.2
NBvV code O. 33. 008. 001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = hoenderachtigen
Familie: Ordontophoridae
Geslacht: Oreortyx

Soort: **Oreortyx pictus pictus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vier ondersoorten :
Oreortyx p. plumiferus
Oreortyx p. russeli
Oreortyx p. eomophila
Oreortyx p. confis

Land van herkomst:

Canada, United States, Mexico.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en gebieden met lage struiken.

Beschrijving vogel:

De Bergkuifkwartel heeft als synoniem: Bergkwartel.

De Bergkuifkwartel heeft een grootte van 27 – 29 cm.

De onderscheid tussen haan en hen is moeilijk te zien aan de kleur en eigenlijk alleen vast te stellen met behulp van endoscopie onderzoek of een DNA onderzoek met behulp van veren.

De snavel is zwart. De iris van het oog is donkerbruin. De oogring is grijs.

Aan de snavelbasis loopt een smalle witte voorhoofdstreep. Onder de snavel is een smalle witte keelband aanwezig die om de zijkant van de snavel in de richting van het oog loopt.

Achter het oog loopt een bredere witte streep naar de schouders en vormt een afscheiding met de kleur van de keel en hals. In het midden van de kop zijn twee lange kopveren met een zwarte kleur die lancetvormig en iets gebogen zijn en als het ware een kuif vormen. De lengte van deze kuifveren zijn bij de haan langer dan bij de hen.

De kop, nek en het bovenste gedeelte van de rug is donker blauwachtig grijs. De onderrug en de stuit is donker olijfbruin.

De keel en hals is kastanjebruin. De borst is donker grijs. De vorstveren zijn in de richting van de flank wat donkerder van tint tot zwartachtig en zijn kastanjebruin omzoomd. De bevedering van de buik is kastanjebruin en hebben een brede witte omzoming die zelf weer zwartbruin omzoomd zijn. Hierdoor ontstaan als het ware horizontale strepen op de in hoofdzaak witte buik en onderlichaam.

De dijen zijn roodachtig beige. De onderstaart dekveren zijn zwart met kastanjerode veerschachten.

De vleugel dekveren zijn donker blauwachtig grijs. De vleugelpennen zijn donker olijfbruin. De binnenvanen van de kleine slagpennen en de de vleugel dekveren van deze pennen laten een witte omzoming zien. De staart is zwartbruin met een fijne olijfbruine spikkel en golfjesteekening.

De poten zijn licht geelachtig grijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bergkuifkwartel**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bergkuifkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Aviaire Influenza: De Bergkuifkwartel kan gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Bergkuifkwartel

De Bergkuifkwartel kan als koppel goed gehouden worden in een volière met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels. die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Voor de Bergkuifkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

Het is niet aan te raden andere grondvogels in de volière te houden als daar ook Bergkuifkwartels in zijn ondergebracht.

Sommige Bergkuifkwartels hebben de nare eigenschap snel te vervallen in hardnekkig verenippen bij elkaar. Dit leidt vaak tot kannibalisme.

Voorkom teveel vogels op een te kleine ruimte.

Het fokken met de Bergkuifkwartel

Bergkuifkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt veel eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De eieren kunnen ook succesvol uitgebreed worden in een broedmachine.

De broedtijd bedraagt ongeveer 23 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1985, blz. 260

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Bergkuifkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de Bergkuifkwartel een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding aan zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering.

Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Bergkuifkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortejaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Bergkuifkwartel is 7 mm, afhankelijk van de pootdikte.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Bergkuifkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Bergkuifkwartel als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Bergkuifkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Bergkuifkwartels enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Grondvogels, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, uitgave 2003 – 2020, blz. 6,

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links

BirdLife International 2012. *Oreortyx pictus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn Harlekijn kwartel

2021, versie 1.2

NBvV code O. 33. 004.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = hoenderachtigen
Familie: Phasianidae
Geslacht: Coturnix

Soort: **Coturnix delegorguei**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten :

Land van herkomst:

Angola; Botswana; Burundi; Cameroon; Central African Republic; Chad; Comoros; Congo; Congo, The Democratic Republic of the; Côte d'Ivoire; Equatorial Guinea; Eritrea; Ethiopia; Gabon; Kenya; Liberia; Madagascar; Malawi; Mali; Mozambique; Namibia; Niger; Nigeria; Rwanda; Sao Tomé and Príncipe; Saudi Arabia; Senegal; Somalia; South Africa; South Sudan; Sudan; Swaziland; Tanzania, United Republic of; Uganda; Yemen; Zambia; Zimbabwe

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en gebieden met lage struiken.

Beschrijving vogel:

De haan:

De ogen en snavel zijn zwart. De kruinbevedering is zwart.

De wenkbrauwtekening is okergeel en loopt tot in de nek.

Vanaf de snavelinplant loopt een donkere baan door het oog tot in de nek. Onder deze donkere baan loopt vanaf de snavel een smalle witte streep tot even achter het oog. Aan de onderzijde wordt deze streep gemarkeerd door een zwarte lijn.

Vanaf de ondersnavel is de zijkant van de kop wit en begrensd door een zwarte streep die bovenlangs de keel loopt. Hieronder loopt een derde witte streep die over de keel doorloopt.

Het rugdek is bruin met streepjes en lichte schachten van de veren. De stuit is grijsbruin.

De buik, borst en onderlichaam is zwart. De flanken zijn roodbruin met druppelvormige zwarte vlekken.

De pootkleur is vleeskleurig.

De hen:

Bij de hen ontbreekt de witte koptekening, deze is meer beige geworden.

De zijkant van de kop is niet meer zwart maar lichtbeige.

Het rugdek is overwegend donkerbruin met een lichtbruine kleur op de borst en buik.

Het onderlichaam is lichter van kleur.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de *Harlekijnkwartel*

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet

⁵ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Harlekijnkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Aviaire Influenza: De Harlekijnkwartel kan gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Harlekijnkwartel

De Harlekijnkwartel kan als koppel goed gehouden worden in een volière met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels. die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaats te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Harlekijnkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk. Deze kwartelsoort is gevoelig voor inteelt.

Het is niet aan te raden andere grondvogels in de volière te houden als daar ook Harlekijnkwartels in zijn ondergebracht.

Sommige kwartelsoorten hebben de nare eigenschap snel te vervallen in hardnekkig verenpikken bij elkaar. Dit leidt vaak tot kannibalisme.

Voorkom teveel vogels op een te kleine ruimte.

Het fokken met de Harlekijnkwartel

Harlekijnkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt veel eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in een broedmachine.

De broedtijd bedraagt ongeveer 17 - 18 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, oktober 1975, blz. 425 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1985, blz. 221 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, januari 1994, blz. 35 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Harlekijnkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de Harlekijnkwartel een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding aan zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden en groenten. Een enkele meelworm wordt graag verorberd.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Harlekijnkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Harlekijnkwartel is 4,5 mm, afhankelijk van de pootdikte.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Harlekijnkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Harlekijnkwartels als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Harlekijnkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel

op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Harlekijnkwartels enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Grondvogels samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, uitgave 2003 – 2020, blz. 44.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links

BirdLife International. 2016. *Coturnix delegorguei*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22678961A92796214.<www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Frankolijnkwartel

2021, versie 1.2

NBvV code O. 33. 004.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = hoenderachtigen
Familie: Phasianidae = fazantachtigen
Geslacht: *Perdica*

Soort: ***Perdica asiatica asiatica***

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vijf ondersoorten :

Perdica a. punjabi

Perdica a. vidali

Perdica a. vellorei

Perdica a. ceylonensis

Land van herkomst:

India, Sri Lanka

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en droge gebieden met lage struiken tot een hoogte van 1200 m..

Beschrijving vogel:

De Frankolijnkwartel heeft als synoniem: Jungle Bush Kwartel, Jungle Dwergkwartel.

De grootte van de kwartel is 15 – 18 cm en is daarmee iets groter dan de Chinese Dwergkwartel.

Er is een kleurverschil tussen de haan en de hen.

De haan:

De snavel is kort en zwart. De iris is oranje en de pupil is zwart.

Het voorhoofd is roestbruin en deze kleur loopt boven het oog door tot in de nek.

Over de wangstreek loopt tot aan de oorstreek een licht gele streep., ook tussen de doorlopende voorhoofdtekening en de bovenkant van de kop is een geelachtige streep aanwezig. De kopbevedering en die van de nek is grijs. De rug is grijsbruin en wat geschubd getekend.

De keel is roestbruin. De borst is wit met een zwarte omzoming van de veren waardoor er zwarte dwarstekening ontstaat. Deze tekening wordt op de buik breder. Het onderlichaam is egaal beige.

De vleugel dekveren zijn bruin met een zwarte vlek op de binnenvaan van de veren. Deze veren hebben een witte buitenvlag. De korte staartpenen zijn bruin met een lichte dwars tekening.

De poten zijn geelachtig met sporen aan het loopbeen.

De hen:

De hen heeft niet de zwart-witte tekening op de borst en buik.

De borst, buik en onderlichaam zijn egaal roestbruin.

De loopbenen hebben geen sporen.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Frankolijnkwartel**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze

⁶ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV.

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Frankolijnkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Frankolijnkwartel

De Frankolijnkwartel kan als koppel goed gehouden worden in een volière met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels, die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Frankolijnkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

Sommige Frankolijkwartels hebben de nare eigenschap snel te vervallen in hardnekkig verenippen bij elkaar. Dit leidt vaak tot kannibalisme.
Voorkom teveel vogels op een te kleine ruimte.

Het fokken met de Frankolijkwartel.

Frankolijkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half april / mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt veel eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in een broedmachine.

De broedtijd bedraagt ongeveer 19 - 22 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruil.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Frankolijkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de Frankolijkwartel een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding aan zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering.

Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Frankolijnkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Frankolijnkwartel is 5,5 mm, afhankelijk van de pootdikte.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Frankolijnkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Frankolijnkwartel als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden.

Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederingsfase geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Frankolijnkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Frankolijnkwartels enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links.

BirdLife International 2012. *Perdicola asiatica*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Europese patrijs

2021, versie 1.2

NBvV code G1. 15. 024.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = patrijzen
Familie: Phasianidae = fazantachtigen
Geslacht: Perdix

Soort: **Perdix perdix**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn zeven ondersoorten .

Land van herkomst:

Portugal, Spain, France, the Netherlands, Germany, Ireland, the United Kingdom, Norway, Sweden, Finland, Belgium, Luxembourg, Denmark, Poland, Estonia, Latvia, Lithuania, Russia, Belarus, Ukraine, the Czech Republic, Slovakia, Switzerland, Liechtenstein, Austria, Italy, Hungary, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Romania, Moldova, The Former Yugoslav Republic of Macedonia, Bulgaria, Greece, Turkey, Armenia, Georgia, Azerbaijan, Iran, Kazakhstan and China.

Oorspronkelijk biotoop:

Weilanden, graanakkers, akkerranden, wegranden en braak liggende terreinen.

Beschrijving vogel:

De Europese patrijs is een grondvogel van 28 – 32 cm. Als synoniem wordt ook wel Veldhoen gebruikt.

Er is kleurverschil tussen de haan en de hen.

De haan in broedkleed:

De snavel is kort, puntig en loodgrijs. Boven de snavelinplant loopt een klein zwart bandje.

De oogring is grijs, de iris is roodbruin en de pupil is zwart. Het voorhoofd is beige en loopt achter het oog door tot in de nek. De kruinbevedering is donkerbruin met een lichte lengte bestreping. De oorstreek is grijsblauw en deze kleur loopt door tot onder de keel.

De De bovenrug is bruin met een crème bestreping. De onderrug, bovenstraat dekveren en stuit zijn lichtgrijs met een bruine weerschijn. De keel is beige. De hals, borst en flanken zijn blauwgrijs. De flanken hebben een verticale roodbruine bestreping en een fijne crème kleurige horizontale bestreping. Op het midden van de onderborst zit een kastanjebruine hoefijzervormige aftekening. De buik en onderlichaam zijn witachtig. De ondervleugel dekveren zijn wit.

De schouder en kleine vleugeldekken zijn grijsbruin met geelachtige langsstrepen, kastanjebruine en zwarte narkeringen en zwarte golfjes.. De vleugelpennen zijn grijsbruin met smalle bruinachtige dwarsbandjes. De startpennen zijn zeer kort en laten een vertical roodbruine bestreping zien.

De poten zijn hoornkleurig met lichte nagels.

De hen:

De algemene kleur van de hen is mat bruin. Ze mist de beige kleur op het voorhoofd, het roodbruin op de flanken. De oorstreek is zwartbruin met brede witte schachtstrepen. Toch blijft het soms moeilijk vast te stellen wat het geslachtsverschil is.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.2019/2117 van 29 november 2019.
- e) met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

opmerkingen:

De Europese patrijs wordt gerekend tot de Europese grondvogels en heeft daarmee de status van "inheemse beschermde" vogelsoort.

Het houden van en fokken met de Europese patrijs is alleen toegestaan als voldaan wordt aan de bepalingen die zijn opgenomen in de regeling natuurbescherming. Deze regeling is een ministeriele regeling bij de Wet natuurbescherming

Deze regeling geeft aan dat het houden van en fokken met de Europese patrijs toegestaan is als de vogel voorzien is van een door de Minister afgegeven naadloos gesloten pootring. Daarnaast moet er een registratie hebben plaatsgevonden waarvan blijkt aan wie die ringen zijn afgegeven.

opmerking:

De Europese patrijs komt voor op de Vogelrichtlijn, bijlage I, bijlage II deel A en bijlage III deel A.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Europese patrijs**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Europese patrijs lang (ca. 7 jaar) in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij hoenderachtigen kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

- Uitwendige parasieten;
- Ingewandswormen;
- Coccidiose;
- Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Een ontworming en preventieve ziektekuur voor de aanvang van het broedseizoen is zeker noodzakelijk.

Aviaire Influenza: De Europese patrijs kan gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

⁷ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Europese patrijs.

De Europese patrijs kan als koppel goed gehouden worden in een volière met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels. die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken, heideplaggen en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen. De bodem kan gedeeltelijk bestaan uit droog zand.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Europese patrijzen kunnen ook gehouden worden in broedboxen van 180 x 180 cm. met hooi en zand als bodembedekking.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Europese patrijs is aanvullend onderstaand van toepassing:

Europese patrijzen zijn monogaam. Het verdient aanbeveling één koppel in de volière te houden.

Het fokken met de Europese patrijs.

Europese patrijzen zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half april / mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt veel eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de hen op niet meer dan zes bevruchte eieren te laten broeden.

De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in een broedmachine.

De broedtijd bedraagt ongeveer 23 - 25 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevrucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De eerste zes weken zijn de moeilijkste door te grote vochtigheid, teveel regen en te weinig insecten.

De jonge kuikentjes, in het begin zwart en bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven. Na het uitkomen van de jongen wordt het dierlijk voer verhoogd met slakken, regenwormen en insecten.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1985, blz. 21 e.v.

Fokverslag in archief COM Nederland.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Europese patrijs is een zaadeter en een insecteneter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de Europese patrijs een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding groenvoer, bestaande uit grassen, muur, brandnetels en witlofbladeren, en zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer. Daarnaast worden dagelijks enige meelwormen en andere insecten verstrekt.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn. Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Europese patrijzen nemen graag een zandbad.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Europese patrijzen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Europese patrijzen moeten als beschermde inheemse vogels voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring van 7 mm waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het

jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone. Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt..

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

De uitgever van deze ringen dient een administratie bij te houden waaruit blijkt aan wie dergelijke ringen zijn afgegeven.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Europese patrijzen verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 – Regeling natuurbescherming art. 3.24

Aanschaf.

De aanschaf van een Europese patrijs als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Europese patrijs is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het mogelijk dat de Europese patrijs een kans van overleving heeft.

Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Grondvogels, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, uitgave 2003 – 2020,

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*.
University of Nebraska-Lincoln, 1988

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

W. Lombary. *Kleine hoenderachtigen van de wereld*, Imprintout, België 2002.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1994, deel 2, ISBN 8487334156

Links.

BirdLife International. 2015. *Perdix perdix*. The IUCN Red List of Threatened Species 2015: e.T22678911A66976323. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2015-4.RLTS.T22678911A66976323.en>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.bec-info.com

Specifieke houderijrichtlijn Rouloul

2021, versie 1.2

NBvV code O. 33. 011. 001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = patrijzen
Familie: Phasiannidae = fazantachtigen
Geslacht: Rollulus

Soort: **Rollulus rouloul**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Thailand, Malaysia, Singapore, Indonesië

Oorspronkelijke biotoop

Vochtige dicht beboste streken.

Beschrijving vogel:

De Rouloul is een grondvogel met een grootte van 27 cm.

De staart op zich is al 5,5 – 6,0 cm.

Er is verschil in kleur tussen de haan en de hen.

De haan heeft een zwarte snavel met een scharlakenrode snavelbasis. De ogen hebben een grijsbruine iris met een brede, rood gekleurde oogring. Achter de oogring is nog een rood gekleurd rechthoekig stukje naakte huid aanwezig.

Op het voorhoofd van de man bevindt zich een zwarte kuif van enkele borstelachtige veertjes.

Achter op de kop zit een forse dichte kuif van kastanjerode haar-achtige veertjes.

De kuif ziet er uit als een platgedrukte verfborstel.

Vanaf het ene naar het andere oog loopt een witte strook dwars over de kop, voor de kuif.

Verder is de kopbevedering zwart. De onderhals en de zijkanten van de hals zijn zwart.

De rug is glanzend donkerblauw en bij de stuit overgaand in blauwgroen.

Op de krop en in de borst is een blauwe glans zichtbaar.

De vleugels zijn zwartbruin, de staart is zwart.

De poten zijn scharlakenrood gekleurd.

De hen heeft een zwarte snavel, op de kop dezelfde borstelachtige kuif, maar de kastanjerode kuif achter op de kop is niet aanwezig. De bevedering van de kop en de oorstreek is donkergrijs.

De oogteugels, kin, keel nek en een smalle strook achter het oog zijn zwart. Ook hier een brede rode oogring en achter deze oogring is een klein driehoekig rood gekleurd stuk naakte huid aanwezig.

De rug en de borst zijn donkergroen. In de buik en onderlichaam is een grijze waas zichtbaar.

De schouders en kleine vleugeldekveren zijn roodbruin. De middelste en grote vleugeldekveren zijn lichter roodbruin gekleurd met een fijne zwarte bandering. De Arm- en handpennen zijn donkerbruin. De buitenste vleugelpennen zijn roodachtig geel bespikkeld. De staart is groen.

De haan en de hen hebben scharlakenrood gekleurde poten. De achterste teen heeft geen nagel.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened ver 3.1, 2012 = gevoelig

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Rouloul** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Rouloul lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels, die ingezonden worden op een tentoonstelling, dienen aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

De Rouloul is nauwelijks vatbaar voor ingewandswormen, coccidiose en blackhead.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Rouloul.

De Rouloul kan in een grote vlucht of volièr worden gehouden.

Voorwaarde daarbij is wel dat de bodembedekking vochtig is en gevormd wordt door een zachte aardsoort, houtvezel of kleine houtsnippers. In de vlucht moet een watervoorziening zijn aangebracht waar de vogel met zijn poten door kan lopen.

Over het algemeen worden geen andere vogels in dezelfde volièr of vlucht gehouden waarin ook de Rouloul is ondergebracht.

De vogels zijn niet winterhard. Dat komt hoofdzakelijk omdat ze vleestenen hebben. De tenen zullen bevriezen bij vorst en later afsterven. Veiligheidshalve wordt de onderwaarde van de temperatuur op 8 a 9 graden Celsius gehouden. Een vocht, tocht en vorstvrij nachthok dat mogelijk iets verwarmd kan worden is in de winterperiode echt noodzakelijk.

⁸ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Rouloul is aanvullend onderstaand van toepassing:

De hanen zijn vaak vechtlustig zodat hier rekening me gehouden dient te worden bij het huisvesten van de vogels.

Normaliter worden de vogels dan ook paarsgewijs gehouden waarbij de vogels de burens niet kunnen zien.

Het fokken met de Rouloul.

De Roulouls zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand mei.

De vogels maken een bolvormig nest, voorla de haan is daar actief in, op de grond van stro, hooi, en vooral kokosvezel. Na het leggen van een ei zal de hen de nestopening weer dicht maken.

Met de Rouloul wordt één broedronde gedaan.

In zo'n broedronde worden ca. 6 eieren gelegd, die door de hen zelf worden uitgebroed.

De broedtijd bedraagt 18 – 19 dagen. het uitkomst percentage bedraagt 70% omdat er toch vaak wel regelmatig onbevuchte eieren worden gelegd.

De jongen zijn nestvlinders en verlaten binnen enkele uren het nest. De eerste dagen hebben de kuikens vooral warmte nodig, onder de hen is dan een goed plaatsje.

Sommige fokkers brengen de jonge vogels onder een kunstlamp en helpen ze zo de eerste weken door met behulp van opfokvoer en allerhande insecten.

Niet alle Rouloul's gaan na het leggen van de eieren spontaan broeden. Naar eigen keuze kan de fokker gebruik maken van een broedmachine. De kuikens die machinaal worden uitgebroed en in de kunstmoeder gevoerd met kalkoen opfokmeel hebben een overlevingskans van 100%.

Het kuiken is na uitkomst binnen 24 uur opgedroogd en levenslustig. Is ongeveer 6 cm groot en zal aan het eind van de tweede dag, begin 3^e dag beginnen te eten. Het voer is dan kalkoen startmeel met een eiwit gehalte van ongeveer 32% en zeer kleine meelwormen.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1975, blz. 152 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1984, blz. 457

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1988, blz. 164 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1996, blz. 504 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Rouloul eet in het land van herkomst zaad, insecten en fruit. Meestal wordt in de praktijk gebruik gemaakt van kalkoenvoeder. Kalkoenvoer heeft een commerciële basis en is daarom totaal uitgebalanceerd. Dit voeder wordt in de vorm van meel of korrel geleverd door fabrikanten als Teurlings, Kasper, Faunafood enz. Er zijn diverse soorten voer beschikbaar: Van 0 tot 2 maanden kalkoen kuiken startmeel met een eiwitgehalte van ca. 32%,

Van 2^e maand tot de 4^e maand kalkoenkorrel no. 2,
en na 4de maand kalkoenkorrel no. 3.
Voedingssupplementen kunnen derhalve achterwege blijven.

Naast de basisvoer wordt een klein beetje universeelvoer en een stukje fruit gegeven. Twee keer in de week wordt wat strooivoer gegeven in de vorm van sierduivenvoer vermengd met grit.

Met een paar meelwormen per dag maak je de vogels handtam.

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

In het algemeen nemen hoenderachtigen geen waterbad, maar een bad in de bodembedekking. We noemen dit een zandbad.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Roulouls die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar worden ingezonden als Eigen Kweek en worden dan ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Rouloul is 8,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Rouloul niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Roulouls als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Rouloul is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roulouls enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door W. Dingemanse, fokker van Roulouls.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Grondvogels, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2003 – 2020, blz. 41.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

H.S. Raethel, *Huhnervögel der Welt*, Uitgeverij Neumann-Neumann, ISBN 9783788804403

P.A. Johngard, *The quails, partridges and francolins of the World*, Uitgeverij Oxford University Press, ISBN 0198571933

David Alderton, *The atlas of quails, 1988* THF publications, ISBN 086622145X

G. Perrins, *Geïllustreerde Encyclopedie van de vogels*, Uitgeverij M&P Weert, ISBN 9789051122046

Links.

BirdLife International. 2016. *Rollulus rouloul*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22679106A92802856. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Chinese dwergkwartel

2021, versie 1.2

NBvV code O. 33. 001 001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Galliformes = hoenderachtigen
Familie: Phasianidae = fazantachtigen
Geslacht: Synoicus

Soort: **Synoicus chinensis chinensis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn acht ondersoorten beschreven.

Land van herkomst:

Australië, Oceanië, Zuid Azië

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en gebieden met lage struiken.

Beschrijving vogel:

De Chinese dwergkwartel heeft een grootte van 12 cm en is daarmee de kleinste kwartel binnen de orde Galliformes.

De wildkleur is donkerbruin en de haan en de hen zijn door een verschil in kleuruiting goed van elkaar te onderscheiden.

De man heeft een donkerbruine kop. Deze kleur gaat over in de nek en loopt door tot in de rug.

De snavel is donkergrijs. In het verlengde van de bovensnavel loopt tot de ogen een witte streep, daaronder beginnende bij de inzet van de ondersnavel loopt een zwarte streep, onder het oog ombuigend naar beneden, waar deze overgaat in een brede zwarte band die terugloopt naar de kin.

Tussen deze zwarte band en de daarboven liggende smalle zwart streep bevindt zich een smal wit veerveld. De zwarte kinband wordt aan de onderzijde begrensd door de grijsblauwe halsbevedering.

In de lengte van de vogel loopt in het hart van de achterzijde van de kop en nek een lichte crème kleurige streep.

Op de vleugel en rug lopen parallel met elkaar regelmatige onderbroken lichte crèmekleurige strepen op de donkerbruine ondergrond. In de kleur van het vleugeldeksel zijn zwarte veerpartijen zichtbaar die op de grote vleugel dekveren een golfpatroon laten zien.

De vleugelpennen zelf zijn donkergrijs.

De zijkanalen van de kop, de borst, flanken en stuit zijn warm blauwgrijs zonder tekening.

Het onderlichaam is warm diepe roodbruin. De pootkleur is oranje.

De pop wijkt in details wat af. In het verlengde van de ondersnavel, lopende tot onder het oog, bevindt zich een donkerbruine streep op een roodbruine ondergrond. Voorhoofd, teugels en wangen zijn roodbruin. De keel is lichtbruin, een witte keelvlek is toegestaan. De borst, buik en flanken hebben een zwarte golftekening op een crème ondergrond. Het onderlichaam is crèmekleurig. De golftekening op de buik moet zover mogelijk in het onderlichaam tot tussen de poten doorlopen. Ook de pootkleur van de pop is oranje.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie:

a) Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de Chinese dwergkwartel

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels.

⁹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt.

Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Chinese dwergkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste

New Castle Disease: Grondvogels, die ingezonden worden op tentoonstellingen, dienen aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Aviaire Influenza: De Chinese dwergkwartel kan gevoelig zijn voor diverse varianten van deze virus.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Chinese dwergkwartel.

De Chinese dwergkwartel kan als koppel goed gehouden worden in een volière met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels. die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Chinese dwergkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

Het is niet aan te raden andere grondvogels in de volière te houden als daar ook Chinese dwergkwartels in zijn ondergebracht.

Sommige Chinese dwergkwartels hebben de nare eigenschap snel te vervallen in hardnekkig verenpikken bij elkaar. Dit leidt vaak tot kannibalisme. Voorkom teveel vogels op een te kleine ruimte.

Het fokken met de Chinese dwergkwartel.

Chinese dwergkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt veel eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De eieren kunnen succesvol uitgebroed worden in een broedmachine.

De broedtijd bedraagt ongeveer 17 dagen, het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1955, blz. 299 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 2002, blz. 411

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV zijn voor de Chinese dwergkwartel standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Chinese dwergkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de Chinese kwartel een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding aan zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Chinese dwergkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een kleine klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest:

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Chinese dwergkwartel is 3,5 of 4 mm, afhankelijk van de pootdikte.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Chinese dwergkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Chinese dwergkwartel als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Chinese dwergkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Chinese dwergkwartel enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H.J. Buizen, Clement Bonte, fokkers van Chinese dwergkwartels.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaard Chinese dwergkwartel, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgave van de NBvV, 2015 – 2020.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. 1988
University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1993, deel 2, ISBN 8487334156

Links.

BirdLife International 2014. *Synoicus chinensis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Kwartelkoning

2021, versie 1.2

NBvV code: geen code toegekend

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Gruiformes = trappen en rallen
Familie: Rallidae = rallen
Geslacht: Crex

Soort: **Crex crex**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten .

Land van herkomst:

West en noordwest Europa

Oorspronkelijk biotoop:

Natte graslanden, uitgebreide akkerlanden, bloemrijke hooilanden.

Beschrijving vogel:

De kwartelkoning is een grondvogel van 27 – 30 cm.

Er is nauwelijks kleurverschil tussen de haan en de hen.

De snavel is lang, spits en hoornkleurig. De oogring is zwart, de iris oranje met een zwarte pupil.

De bovenzijde van de kop is bruin met een witte omzoming. Dit loopt door naar de nek.

De teugels zijn lichtbruin en lopen onder het oog door tot de oorstreek. Boven en achter het oog is de kopkleur grijs. De rug en stuit zijn donkerbruin geschubd door de lichtbruine en witte omzoming van de bevedering. De keel en hals zijn lichtbruin. De borst is lichtgrijs met een lichte omzoming. De buik en onderlichaam zijn bruin met een wit streppatroon. Deze strepen lopen door tot in de flanken.

De vleugeldekveren zijn lichtbruin. De grote vleugeldekveren en vleugelpennen zijn donkerbruin. De vleugels zijn erg lang ten opzichte van de lengte van het lichaam. De korte staartpennen zijn donkerbruin met een lichte omzoming. De lange poten zijn vleeskleurig met erg lange dunne tenen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.2019/2117 van 27 november 2019.
- e) met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

opmerkingen:

De Kwartelkoning wordt gerekend tot de Europese grond vogels en heeft daarmee de status van "inheemse beschermd" vogelsoort.

Het houden van en fokken met de Kwartelkoning is alleen toegestaan als voldaan wordt aan de bepalingen die zijn opgenomen in de regeling natuurbescherming. Deze regeling is een ministeriele regeling bij de Wet natuurbescherming

Deze regeling geeft aan dat het houden van en fokken met de Kwartelkoning toegestaan is als de vogel voorzien is van een door de Minister afgegeven naadloos gesloten pootring. Daarnaast moet er een registratie hebben plaatsgevonden waaruit blijkt aan wie die ringen zijn afgegeven.

Opmerking:

De Kwartelkoning staat op de Vogelrichtlijn bijlage I

De Kwartelkoning is geplaatst op bijlage II van het Verdrag van Bern.

De Kwartelkoning is geplaatst op bijlage II van het Verdrag van Bonn.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

De Kwartelkoning staat op de Nederlandse Rode Lijst (bijgewerkt op 16 aug. 2016) met de status "kwetsbaar".

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Kwartelkoning**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Kwartelkoninglang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:

Uitwendige parasieten;

Ingewandswormen;

Coccidiose;

Blackhead;

Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.

Verenpikken

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kwartelkoning.

De Kwartelkoning kan als koppel goed gehouden worden in een volièr met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels. die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Kwartelkoningen kunnen ook gehouden worden in broedboxen van 180 x 180 cm. met hooi en zand als bodembedekking.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Kwartelkoning is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een volière kunnen meerdere hanen niet bij elkaar aanwezig zijn, meerdere hennen is goed mogelijk.

Sommige kwartelkoningen hebben de nare eigenschap snel te vervallen in hardnekkig verenippen bij elkaar. Dit leidt vaak tot kannibalisme.

Voorkom teveel vogels op een te kleine ruimte.

Het fokken met de Kwartelkoning.

Kwartelkoningen zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half april / mei.

Ze maken een slordig nest, soms niet meer dan een kuiltje in het zand, achter een struik of schuine plank of andere beschutte plaats.

Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt veel eieren per broedronde. Om deze in de volière succesvol uit te laten broeden verdient het aanbeveling de pop op niet meer dan zes eieren te laten broeden.

De eieren kunnen ook succesvol uitgedroed worden in een broedmachine.

De broedtijd bedraagt ongeveer 15 - 18 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen. Het uitkomstpercentage is vaak niet hoog omdat toch veel eieren onbevruucht blijken te zijn.

De jongen die uitkomen worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruil.

De jonge kuikentjes, in het begin zwart en bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven. Na het uitkomen van de jongen wordt het dierlijk voer verhoogd met slakken, regenwormen en insecten.

Inventarisatie fokverslagen.

Bec fokverslag beschikbaar op hun website

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Kwartelkoning is een zaadeter en een insecteneter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de Kwartelkoning een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding aan zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer. Daarnaast worden dagelijks enige meelwormen verstrekt

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.
Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Kwartelkoningen nemen graag een zandbad.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kwartelkoningen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

kwartelkoningen moeten als beschermde inheemse vogels voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring van 5,5 mm waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt..

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

De uitgever van deze ringen dient een administratie bij te houden waaruit blijkt aan wie dergelijke ringen zijn afgegeven.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat staat vermeld op bijlage II van het Verdrag van Bern moet via een administratie kunnen aantonen hoe de vogel in bezit is gekomen. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1a)

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de geringde Kwartelkoningen niet verplicht.

(Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 – Regeling natuurbescherming art. 3.24)

Aanschaf.

De aanschaf van een Kwartelkoning als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kwartelkoning is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het mogelijk dat de Kwartelkoning een kans van overleving heeft. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. 1988
University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1996, deel 3, ISBN 8487334202

Links.

BirdLife International. 2012. *Crex crex*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22692543A38352465.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl www.bec-info.com

Specifieke houderijvoorschrift Geelpoot zwartborst vechtkwartel

2021, versie 1.2

NBvV code O. 33. 010.010

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Turniciformes = vechtkwartels
Familie: Turnicidae
Geslacht: Turnix

Soort: **Turnix tanki tanki**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort :
Turnix t. blanfordii

Land van herkomst:

Bangladesh; Bhutan; Cambodia; China; India; Korea, Democratic People's Republic of;
Korea, Republic of; Lao People's Democratic Republic; Myanmar; Nepal; Pakistan;
Russian Federation; Thailand; Viet Nam.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en droge gebieden met lage struiken tot een hoogte van 1200 m..

Beschrijving vogel:

De Geelpoot zwartborst vechtkwartel heeft als synoniem: Chinese vechtkwartel

De grootte van de kwartel is 15 – 18 cm.

Er is een kleurverschil tussen de haan en de hen. De hen is intensiever van kleur dan de haan.

De hen:

De snavel is lang, spits en geel. De iris is wit, de pupil zwart. De kruinbevedering is donkerbruin en loopt door tot de nek. De nekbevedering is oranje en gaat over in de halsbevedering. De rug en stuit zijn beige. De keel, hals en bovenborst is oranje. De onderborst is zwart en gaat over in een donkerbruine buik en onderlichaam.

De vleugeldekkveren, de vleuel- en staartpenen zijn donkerbruin met een lichte omzoming waardoor een donkere stiptekening ontstaat.

De poten zijn geel met gele nagels.

De haan is grijzer en bruiner en mist de oranje kleur in nek en hals.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als

- gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 27 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2013 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelpoot zwartborst vechtkwartel** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelpoot zwartborst vechtkwartel lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij hoenderachtigen bekend zijn.

¹¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Voorkomend ziekteverschijnselen kunnen zijn:
Uitwendige parasieten;
Ingewandswormen;
Coccidiose;
Blackhead;
Virusziekten, waarvan de bekendste New Castle Disease is. Grondvogels dienen jaarlijks aantoonbaar tegen deze ziekte ingeënt te zijn door een dierenarts.
Verenpikken

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelpoot zwartborst vechtkwartel

Deze vechtkwartels kunnen als koppel goed gehouden worden in een begroeide volière met daaraan gekoppeld een droog, tocht- en vorstvrij nachthok.

De vogels vliegen niet of nauwelijks, het zijn echt grondvogels, die goed samen kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten.

Het verdient aanbeveling om door middel van kleine struiken en of dakpannen plaatsen te creëren waaronder de vogels kunnen schuilen.

Onder voorwaarde dat de vogel kan beschikken over een goed geïsoleerd nachthok, kan worden gesteld dat ze winterhard zijn.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelpoot zwartborst vechtkwartel is aanvullend onderstaand van toepassing:
In een volière kan het beste 1 koppel ondergebracht worden. Sommige vechtkwartels hebben de nare eigenschap snel te vervallen in hardnekkig verenpikken bij elkaar. Dit leidt vaak tot kannibalisme.

Voorkom teveel vogels op een te kleine ruimte.

Het fokken met de Geelpoot zwartborst vechtkwartel.

Vechtkwartels zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks de maand half maart en kan doorlopen tot november. Ze maken een koepelvormig nest in b.v. een biezenpol van mos en gedroogd gras. Indien hierin kan worden gestuurd moeten eigenlijk niet meer dan twee broedronden gehouden worden.

De hen legt drie tot vijf eieren per broedronde. Het is de haan die de eieren uitbroedt. In die periode moet de hen bij de broedende haan weggehaald worden. De eieren kunnen ook succesvol uitgebroed worden in een broedmachine waarna de kuikens terug geplaatst worden in de volière.

De broedtijd bedraagt ongeveer 13 dagen, Het uitkomen van de eieren gebeurt soms in twee of drie dagen.

De jongen die uitkomen worden na veertien dagen bij de haan weggehaald. Ze worden allemaal groot en komen goed door de jeugdruï.

De jonge kuikentjes, in het begin bijna niet groter dan een hommelt, krijgen gemalen/fijngemaakt brood en gemalen zaden. Ook kan kuikenopfokmeel of opfokvoer voor fazanten en kwartels worden gegeven.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, september 1985, blz. 396 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er vanaf 1985 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De vechtkwartel is een zaadeter. Er zijn geen specifieke zaadmengelingen voor kwartels fabrieksmatig beschikbaar zijn. Een goede tropenmengeling met een ruimte sortering aan verschillende zaden is voor de vechtkwartel een goede voeding.

Naast zaden wordt aan de voeding aan zachtvoer toegevoegd in de vorm van eivoer voor tropische vogels en krachtvoer.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren, maar ook kruiden..

Drinkwater dient continue ter beschikking te zijn.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volièeres en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat. In volièeres kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geelpoot zwartbuik vechtkwartels die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden op een tentoonstelling ondergebracht in een grote klapkooi.

Doordat kwartels, patrijzen en frankolijnen gerekend worden tot de hoenderachtigen, worden deze vogelsoorten bij een uitbraak van vogelgriep gerekend tot de risicogevogelte.

De overheid kan regelingen van kracht verklaren waardoor deze vogelsoorten niet mogen deelnemen aan tentoonstellingen en of op één plaats verzameld voor b.v. een transport naar een buitenlandse tentoonstelling.

Noodzakelijke entbewijzen tegen pseudo-vogelpest.

Inzenders van grondvogels dienen bij het inbrengen van de vogels op een tijdelijke tentoonstelling een geldige entverklaring of een kopie daarvan af te geven aan de tentoonstellingsadministratie.

Deze entverklaring kan bij het uitkooien teruggehaald worden.

De entverklaring kan worden gedownload van de website van de NBvV en dient door een bevoegde dierenarts zelf ondertekend te worden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Geelpoot zwartborst vechtkwartel is 4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor deze vechtkwartel niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van de Geelpoot zwartborst vechtkwartel als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelpoot zwartborst vechtkwartel is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Geelpoot zwartborst vechtkwartel enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij is praktijkervaring ingebracht door T. de Graaf, fokker van kwartels en hoenderachigen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor Grondvogels, samengesteld door de TC Tropische vogels en Parkieten, uitgegeven door de NBvV, uitgave 2003 -2020, blz. 46.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Paul A. Johnsgard, *Quails, partridges and francolins of the World*. University of Nebraska-Lincoln

H. Slijkhuis, *Kwartels als hobby, een praktijkhandleiding voor liefhebber en fokker*. 2008

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1996, deel 3, ISBN 8487334202

Links.

BirdLife International. 2012. *Turnix tanki*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22680539A38478893 <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A:

Huisvestingsmatrix voor vogels uit cluster 9

Grondvogels

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht	
	Vorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van afgedekte schuilplaatsen in de volièrè, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 120 x 40 x 60 cm. met bovenkant van canvasdoek of schuimplastic	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Raadpleeg voor aanvullende huisvestingsrichtlijnen de houderijrichtlijnen die zijn vermeld op de site van de NBvV onder de cluster 9

Grondvogels worden gehouden in volièrès en vluchten met, bij voorkeur, een droge ondergrond. Hun slaappleatsen zijn stevige takken boven in de volièrè.